

P. DEN HOLLANDER

ZIJN BROER VOORIN!

ZIJN BROER VÓÓRIN!

door

P. DEN HOLLANDER

Gefluistreerd door Ben Horsthuis

Eerste Druk

W. D. MEINEMA N.V. - DELFT

ben
hooft-
fruit

... hoort hij achter zich zijn naam roepen (zie blz. 6)

I

Wanneer Machiel Munters om zowat twaalf uur uit school komt, regent het pijpenstelen. Hij heeft z'n juf nog even geholpen met borden schoonmaken. Zo komt het, dat al zijn klassevriendjes al naar huis zijn.

Hu! Wat een weer.

Hij zet vlug zijn kapuchon op en doet voor deze keer de rits van zijn regenjak ook maar dicht. Ziezo, laat nu de kat maar komen.

Hè, toch wel lekker, dat koele regenwater langs je warme gezicht. Pff! Het was in de klas zo heet . . . met die verwarming al aan.

Nou-nou, een flink briesje staat er ook. Hij kan er bijna niet tegenop.

Hé leuk! Moet je die bladeren daar van de bomen naar beneden zien dwarrelen. Moet je zien, de hele laan ligt er al vol mee.

Echt herfstweertje, nou!

Storm en regen!

Eigenlijk geen wonder dat juf vanmorgen zo'n herfstbord maakte. Met allemaal gekleurde vallende blaadjes er op.

Rode, gele en bruine.

En daar middenin had zij geschreven:

Elke herfst gaat de aarde ter ruste.

Machiel moet daar nu even om grinniken.

De bladerdeken ligt er hier werkelijk al voor klaar.

„Riss-riss-riss!” gaat het bij z'n voeten. Enig gehoor is dat.

Gaat hij de hele weg verder lopen doen . . . Zo door

die afgefallen bladeren heen barrelen. Expres waar de meeste liggen. Daar zijn de onderste nog droog en kraken het beste.

„Riss-risss-risss!”

Opeens hoort hij achter zich zijn naam roepen: „Machiel! Machiel! Wacht nou even, jò!”

En als hij vlug omkijkt, komt daar zijn broertje Roland achter hem aanrennen.

Nou ja, rennen . . . dat is met dit weer wel wat te veel gezegd voor zo'n klein jochie van net zes.

Maar hij doet er in ieder geval wel heel erg zijn best voor.

Machiel houdt even in.

Hij wacht tot Roland naast hem is en grijnst dan:

„Lekker weer, hè?”

„Ik waai haast weg . . .” hijgt Roland.

„Waarom heb je nou niet even naar me gekeken? Ik stond in het portiek te schuilen. Maar jij rende ineens door . . .”

Machiel haalt zijn schouders op. „Vergeeten . . .”

„Ja maar dat mag je niet van mamma, weet je best.”

Tja, dat weet Machiel zeker best.

Hij moet als het met de lesuren zo uitkomt, Roland altijd onder z'n hoede mee naar huis nemen. Dat vindt z'n moeder eenvoudig een staaltje van z'n plicht.

Daar zijn jullie nu eenmaal broertjes voor, zegt ze.

Maar als Roland hem nu niet achterna gekomen was, zou hij toch maar wéér zonder hem thuis gekomen zijn.

En met dit barre weer nog wel.

„Zeg 't maar niet . . .” vraagt hij een beetje klein.

O nee, dat zal Roland heus wel niet doen. Een klik-span is-ie niet.

„Maar je móet het niet telkens vergeten . . .” moppert hij wèl.

„Komt door de wind . . .” grapt Machiel.

„Die zwiepte alles uit m'n hoofd weg . . . jou ook.”

„Gekkie,” lacht Roland al weer.
„Lekker woensdag . . .” gnuift hij: „Hoeven we er vanmiddag lekker niet nóg eens twee keer door . . .”
„O nee? En naar tante An dan?”
Roland kijkt een beetje ondeugend.
„Dat is niet naar schóól! Naar tante An is juist leuk!”
„Zó-ó-ó!” doet Machiel eigenwijs. „Zó-ó-ó! Dus jij gaat niet graag naar school, jochie? Daar hoor ik van op, zeg.”
„Nee”, schudt Roland eerlijk.
„Vind je de juf niet aardig soms?”
„Bèst . . .”
„Nou, waarom dàn? Ben je dom?”
„Ga nou!” doet Roland gauw met z'n elleboog hoog op. „Maar ik spéél het allerliefste . . .”
„Oei!” doet Machiel of hij zich een hoedje schrikt.
„Dàt zal ik eens tegen jouw juf zeggen . . . Kan zij jou eens . . .”
Maar hij maakt zijn zin niet helemaal af.
Hij loopt ineens op zij naar de etalage van een groentewinkel waar zij langs komen.
Wat liggen dáár nu toch voor gekke groene dingen?
„Even kijken”, zegt hij tegen Roland.
Die loopt natuurlijk vlug met hem mee.
Oei! Moet je daar zien!
Eén zo'n glad ding is opengesprongen. In drie even-grote stukken.
„O, wat éinig! Het zijn nóten! Er zitten walnoten in, kijk maar, Roland.”
Roland knikt. Ja, walnoten . . .
„Groeien die zó . . . ?”
„Wéér wat geleerd . . .”, roept Machiel weer.
„Wist jij dat, Roland?”
Nee, Roland had ze ook nog nooit anders gezien dan zonder die dikke groene schillen er omheen.
Vol aandacht blijven de jongens er een poosje naar kijken.

Machiel zakt er zelfs een eindje voor door zijn knieën. Om er met zijn ogen nòg dichterbij te kunnen komen. Bij dat mandje vol met ongebolsterde noten, dat de groenteman daar zo lokkend midden in zijn etalage heeft staan.

Er staat een kaartje bij:

Verse noten.

Tien voor een kwartje!

„Tien voor een kwartje?” leest Machiel hardop.

Hij sist er van tussen zijn tanden.

„Ook niet duur, zeg . . .”

Gelijk rekent hij uit, hoeveel dat dan per stuk is . . .

Twee en een halve cent? . . . Nou ja, halve centen bestaan er anders niet meer . . ., vindt hij.

„Goeie, moet je zien, Roland! Hoe dik die schillen zijn. Moet je natuurlijk óók betalen . . .”

„Zou je die dan óók op kunnen eten, nee toch . . .”, weifelt Roland.

„Ik denk het niet . . . het lijkt wel of die van schuimrubber zijn van binnen, vind je ook niet?”

„Ja, hij ligt er tenminste lekker zacht in te slapen, die noot,” vindt Ronald.

„Waarom zouden ze die schillen er eigenlijk omheen doen, Chiel?”

„Zè . . . zè?” weert Machiel af.

„Dat doen zè niet. Die zijn er zo omheengegroeid, jò. Dat heeft de groenteman niet gedaan. Dàcht jij dat?

Zo zijn ze ge . . .” Hij wacht even voor hij verder gaat. Zo zijn ze geschapen had hij willen zeggen. Maar kùn je dat wel . . . bij noten . . .

Hij zegt maar gauw: „Zo hebben ze eerst aan de boom gehangen, begrijp je?”

„O”, zegt Roland. „Leuk.”

„Nou-leuk . . .”, weifelt Machiel opnieuw. Het is net of dat een heel klein beetje oneerbiedig klinkt.

Leuk . . . scheppen is toch niet leuk . . . of wel? staat hij te denken.

„Je zou beter kunnen zeggen: knàp, vind ik . . .”

„'k Zou die noot die er in zit best lusten en jij, Machiel?”

Roland likt z'n natte regenlippen er bij af, als hij dat zegt.

Als hij uit school komt, heeft hij tòch altijd al zo'n trek.

„Ik zou er wel tien lusten!” zegt Machiel met begerige ogen. „Ze zijn o zo lekker, jò.”

„Weet ik. Ik lust er wel honderd.”

„Ik wel duizend . . .”

„Ik wel duizend-miljoen . . .”

Dan lopen ze toch maar weer door, na die opschepperij.

Weer pal tegen die koude gure wind in.

Hè, wat krijgen ze opeens allebei een trek in éten!

Gauw naar huis maar.

En „riss-s-riss-s!” doen de bladeren weer onder hun voeten.

Roland doet niet voor Machiel onder in het schoppen.

Hoewel hij moeite genoeg heeft om z'n bijna drie jaar oudere broer bij te houden. En geloof maar niet, dat die broer ook maar éne moeite doet, om het wat langzamer te doen voor die veel kortere benen. Dènk hij niet eens aan.

„Weet je wat ik ga doen, Machiel?” schreeuwt Roland boven de storm uit.

„Ik ga vragen aan mamma of we er tien mogen kopen . . . van die noten . . . Doet zij misschien wel . . .”

Nou, daar liep Machiel nu zelf ook net over te piekeren.

„Ik ook,” zegt hij.

„Ga je mee, hòllen? Wie 't eerst bij de deur is?”

Zonder antwoord af te wachten doet Machiel het gelijk ook.

„Rrriss-s-riss-s-riss-s!”

De kleine Roland spant al zijn krachten in om hem bij te houden. Hij wil ook zo graag het eerst bij mamma zijn.

„Wacht nou even,” smeekt hij.
Maar dan moet je net Machiel hebben. Die is gelijk
vergeten dat hij een broertje heeft. Als hij het maar
wint. Als hij maar zo vlug mogelijk aan zijn moeder om
die noten bedelen kan.
Vóór Roland het doet.
Ook een kunst! Bij zo'n veel jonger broertje!
Maar zo is Machiel nou eenmaal. Ja, zo is-ie wel.

2

Doordat Machiel een tijdje wachten moest, vóór zijn
moeder de buitendeur open maakte, komen de broertjes
tòch nog gelijk de kamer in.
„Dag mam!” „Dag mamma!” groeten ze allebei, nog
nahijgend van de hoge trappen. Roland loopt gelijk
door, om z'n zusje een kusje te gaan geven.
Die zit aan haar lage tafeltje met haar beer te spelen.
„Dag Juultje,” zegt hij.
„Dag Roland. Brr! Je haar is helemaal nat, brr!”
Machiel ziet geen zusje.
Die begint direct: „mam, bij de groenteman, hè? . . .”
Maar verder komt hij niet. Want mevrouw Munters
schudt vermanend haar hoofd tegen hem en zegt:
„Hallo jongen. Kan er eerst geen kus meer af bij je?
Zijn jullie erg nat? Wat een wéér, hè?”
„Pang, pang,” alsjeblijft twee ferme zoenen ploffen op
moeders wang.
Van Ronald ook een.
Maar dan begint Machiel gauw weer opnieuw: „Bij
de . . .”
Maar wéér valt zijn moeder hem in de rede. Zij zegt:
„Ik dacht dat er nòg iemand in de kamer was . . .”

„O ja, dag Juultje . . .” Ook die kan vlug even een kusje krijgen. Maar met een gezicht er bij van: goeie, dat kan toch wel even wàchten . . .

„Dag Chieltje,” zegt Juultje lief. „Viese rege, hè?”

„Nðu . . .” zegt haar grote broer. Maar hij weet amper wat het kleine ding tegen hem zegt. En dan begint hij voor de derde keer: „Bij de groenteman liggen nóten, mam! Zo hebt u ze vast nog nooit gezien. Ze zijn nog ongepeld. Tien voor een kwartje kosten ze. Goedkoop, hè?”

„Ze zien er o zo lekker uit, mam”, doet Roland er ook nog gauw een schepje bij.

„Ongepelde noten?” vraagt mevrouw Munters.

„Allicht. Vinden jullie dat zo iets bijzonders? Daar is het nu toch de tijd voor? Jullie bedoelt toch van die walnoten?”

Ja, die bedoelen ze.

„Maar bij de groenteman zitten ze nog in van die dikke groene schillen,” vertelt Machiel.

„O, je bedoelt dat de bolsters er nog omheen zitten?” Precies, ja.

Machiel zegt: „En die schillen gaan . . .”

„Bòlsters . . .” verbetert mamma.

„Nou ja, zoiets, zal wel . . . nou die dingen springen in drie stukken uit elkaar, mam. Kun je in de etalage zien. Bij één noot, hè Roland?”

„En dan is 't van binnen net spierwitte schuimrubber,” knikt Roland enthousiast.

„Tien voor een kwartje, mam! Mag het?” smeekt Machiel met het liefste gezicht dat hij trekken kan.

Maar dan kijkt zijn moeder opeens een beetje ondeugend. „Mag het?” vraagt zij expres onnozel terug.

„Waarom zou dat van mij niet mogen? Moet die groenteman toch weten, hoe duur hij ze verkopen wil. Van mij mag het, hoor!”

Machiel trappelt van ongeduld op de grond. „Doe nou

niet zo flauw, mam! U weet bèst wat ik bedoel . . .”
„Dus ik moet ook al een gedachtenlezeres zijn bij jou?”
„Hè toe nou, mam. Mogen wij ze gaan halen?”
„O, bedoel je dat? Zeg dat dan voortaan wat duidelijker, vriend.”

Maar dan komt er een nadenkrimpel boven moeders neus.

Halen? denkt zij. Zo maar opeens? Zij kan toch maar niet alles wat die knapjes voor moois of lekkers in de winkels zien direct gaan kopen?

Stel je voor. Daar zou toch het eind van weg zijn.

Machiel ziet dat zijn moeder even niet tot een besluit kan komen.

Gauw zegt hij: „Vanmiddag gaan we toch weer een kwartje verdienen bij tante An. Mag het dáár dan alvast van? Kost het u niets.”

„O nee,” zegt mevrouw Munters heel beslist. „Dát zeker niet. Dát kwartje gaat in jullie spaarpot. Dat weet jullie wel. Leg wat opzij! Verståndig! En hândig!” lacht zij er komisch achteraan, met dezelfde knipoog van het spaarvarkentje van de televisie.

„Nee, dat doen we niet,” zegt zij nog eens.

„Maar nu jullie het tòch over tante An hebt . . . Weet je wat? Ga er dan toch maar twintig halen. Ieder voor een kwartje . . .”

Hè? Wát? Twintig?

Machiel en Roland kunnen hun oren opeens niet geloven. Of houdt mamma hen soms wéér voor de mal?

„Nee ècht, ik meen het,” zegt mamma.

„Voor tante An óók tien, bedoel ik. Doen we haar vast een pleziertje mee. En dat verdient ze best eens, wat jullie?”

De jongens knikken allebei overtuigd van ja.

Zij zijn het volkomen met hun moeder eens.

Er is niemand voor wie zij líever een verrassinkje zouden willen meenemen dan voor díe tante.

Het is eigenlijk moeders tante. En dus hùn oud-tante. Maar dat doet er niet toe. Er is maar één tante An.

„En zijn die andere tien dan voor ons?” wil Roland toch eerst nog voor alle zekerheid weten.

„Vanzelf,” belooft moeder glimlachend.

„Laat-es zien: Pappa, ikke, drie kinderen . . . Dat zijn vijf personen. Dat wordt dan volgens Bartjens ieder . . .”

„Twéé,” weet Machiel al weer direct.

In rekenen is hij een bolleboos. Hij zit pas een paar maanden in de derde klas, maar de nieuwe juf heeft hem al tweemaal een complimentje over z'n sommetjes gegeven.

„Precies,” zegt mamma met een prijzend knikje naar haar zoon.

Zij pakt haar portemonnaie uit haar tas en zoekt naar twee kwartjes.

Machiel staat er met zijn neus vlak boven op. Gelijk ongeduldig met zijn voeten, op en neer dribbelend. Zó hùnkert hij er naar om op die noten af te gaan.

Ha, daar heeft mam ze.

„Hier, niet verliezen, en opschieten! Want 's woensdags is die zaak om één uur gesloten, zoals je weet.”

„Alsjeblieft.” Roland krijgt óók z'n geldstukje en floep! daar gaan ze!

Holderdebolder de lange trap af en naar buiten de gietregen weer in. Machiel natuurlijk voorop!

Pf! denkt hij: opschieten, zegt mamma. Hoeft zij er heus niet bij te zeggen. Hij weet tòch al niet, hoe erg hij zich haasten zal.

De arme Roland kan hem weer onmogelijk bijhouden. Maar gelukkig ziet hun moeder dat, als zij haar zoontjes door het raam even nakijkt.

Boos tikt zij stevig met haar ring tegen de ruit.

En als de jongens dan zoals zij gewend zijn naar boven kijken, beduidt zij met haar hand, dat Machiel wachten moet.

Boos tikt zij tegen de ruit.

*En
Hodakuis*

Machiel begrijpt dat gebaar onmiddellijk. Het is heus niet de eerste keer, dat zijn moeder hem op die manier tot de orde roept. Een beetje traag houdt hij zijn vaart in.

Maar gelijk snauwt hij tegen Roland: „Loop dan ook een beetje dóór, jòh!”

„Nou, ik lóóp toch door . . .” puft de kleine man met een verongelijkt gezicht. „Geef jij me dan een hând . . .”

Tja, dat dóet Machiel dan maar.

Er helpt toch geen moedertjelief aan, als mamma kijkt. Hij mag Roland nooit in de steek laten, zegt zij altijd. En als hij het tòch wel eens doet . . . nou, dan is de boot aan. Komen er altijd van die kleine vlammetjes in haar ogen. En dat vindt hij o zó naar . . . Net als wanneer er zoiets als een elektrisch schokje door je heen gaat. Zoals laatst toen hij het fout deed met z'n zaklantaarn. Toen hij er met natte vingers aankwam. Brr!

3

Een kwartiertje later liggen zij op de tafel in de huiskamer.

Nee, Machiel en Roland niet, maar die tien noten.

Mevrouw Munters heeft er een grote krant onder uitgespreid.

En nu zitten ze daar gezellig met z'n vieren omheen.

„Mag ik delen, mam?” vraagt Machiel een beetje bazig.

„Nee, ik, mam!”

„Ikke doen!” protesteren Roland en Juultje gauw. Zij willen het allemaal even graag.

Daarom zal mamma het zelf maar doen, vindt zij. Om alle ruzietjes te voorkomen.

„Laat eens zien,” zegt ze. „Dàt zijn er al vast twee voor pappa.

Leg maar zolang op z'n bureau, Ronald.

En hier twee voor Machiel.

Twee voor Ronald.

Twee voor het Julekind en twee voor . . .”

„U!” roepen de kinderen zowat gelijk.

Ziezo, dat is ieder z'n portie.

Even wordt het dan muisstil.

Want dan zitten ze stuk voor stuk met de grootste aandacht de voor zich neergelegde groene bolsters te bekijken. Ja zelfs van onder tot boven te betasten.

Maar dan wil Machiel die van hem toch maar gauw open hebben. Hij knijpt en knijpt nòg eens . . . en ja hoor!

Daar springt het ding in drie lobben uit elkaar. Precies zoals hij het bij de groenteman zag.

Genietend en bewonderend kijkt hij zijn moeder en Juultje aan. Zagen zij het nu óók hoe bijzonder het was?

Zij doen hem allemaal na.

Ja, bij hem gaat het ook.

Alleen bij Juultje moet mamma even helpen.

„Zo en kom jij er nu maar eens uit, slaapkop,” praat Machiel vaderlijk tegen de noot die goudgeel in z'n witte holletje ligt.

Hij wil hem er uit schudden, maar dat lukt niet.

Met heel veel ragfijne draadjes zit de vrucht aan de bolster vastgegroeid. Die vezeltjes zitten als het ware klèm in de groeven van de dop.

Machiel moet hem er een beetje uit los trèkken, zodat de draadjes er van scheuren.

„Bij u óók, mam? Probeer eens . . .”

„Ja, bij mij zit hij ook een beetje vast,” roept Roland.

„Voel maar!”

„Ja kijk, en bij moeder en Juultje ook. Enig hè?” zegt mevrouw Munters.

Zij bedoelt, wat zit zó'n ding toch kunstig en knap in elkaar. Ze zegt: „Zoiets kan toch alleen God maar maken, hè . . . Dat zie je zo.”

Ja, dat zien ze zéker zo.

„Geen wonder, dat God zàg dat het góed was . . . alles wat Hij geschapen had . . .”

Maar bij dat woord – geschapen – herinnert Machiel zich opeens weer, wat hij daarstraks had lopen denken.

„O mam, dat wou ik nou net al vragen . . .

Kun je dat zèggen van noten, dat ze geschápen zijn?”

„Natuurlijk jong. De hele wereld, met alles wat er op en er in is . . . God is de Schepper van alle dingen . . .

Dat weten we uit de Bijbel. Daarom wordt God ook wel de Almachtige genoemd, hè?”

Machiel knikt. Ja, dat is waar.

„Weet je nog wel Ronald?” vraagt hij.

„Toen jij daarstraks dacht dat de groenteman die bolsters er omheen gedaan had?”

Roland haalt zijn schouders op. Hij weet het niet meer zo goed. Hij heeft trouwens het hele gesprek tussen zijn moeder en broertje maar half gevolgd.

Hij vindt de bínnenkant van die bolsters toch wel zó éinig! Zijn vingers zitten er maar steeds over heen te aaien. Zó heerlijk zacht . . .

„Moet je vóelen, Juul!” raadt hij z'n kleine zus aan.

„Nèt fluweel. . .”

Ja, Juultje doet het al.

„Liezepop haar manteltje is óók van fluweel, hè mam?”

Mamma knikt.

„Precies”, zegt ze. „Knappe meid.”

Maar dan zegt mamma ook: „Ziezo en haal jij nu de notekraker even, Machiel. Wil je? Gaan we hun hùuten pakjes ook nog even uittrekken . . .”

„Hè nee mam!” schrikt Machiel.

„Die van mij nog niet . . . Ik wil ze liever nog een poosje bewaren . . .”

„Ik ook,” roept Roland hem gauw na.
 En ook hij legt z'n handen beschermend over zijn eigen portie heen.

„Goed, dan gaan die van mij er maar alléén aan,” lacht mevrouw Munters.

„Opgelet! Krràkk!!”

Oei! Nog vóór Machiel er met de kraker bij te pas wil komen, gaat het al met moeders blote handen!

„Hier,” zegt zij gul.

„Proeven jullie allemaal maar een stukje.”

Mm! Is dàt even lekker!

„Mijn nootjes óók open!” commandeert kleine Juul vlug. „Alstublieft.”

Aan zó 'n klein pieterig stukje heeft zij niet genoeg, hoor.

„Goed,” zegt mam.

„Maar dan óók samen delen,” eist Machiel onmiddellijk.

„Bèst,” zegt het kleine ding. Maar pal er achter zegt ze, óók niet suf: „Maar jullie dan óók.”

„Natuurlijk. Maar nú nog niet. Morgen misschien . . . Of vanavond . . . als pappa er bij is. Goed mam?”

Ja hoor. Dat vindt moeder allemaal best.

Maar dan zegt zij opeens: „Kijken jullie eens op de klok! Al kwart over één! Oei!”

De jongens zien het. En eigenlijk voelen zij het nog meer. In hun máág dan.

„Gauw rommel opruimen en tafel dekken, Machiel. Help je even?” vraagt mam.

„Rommel?” doet Machiel een tikje verontwaardigd.

„Rommel? Die doppen kunnen we nog heel goed gebruiken hoor. Voor de kerstboom en zo. Als we ze vergulden of verzilveren . . . Mag dat, mam?”

„Van mij wel. Maar vooreerst nog niet, jong. Dat duurt nog zo lang eer het Kerstmis is . . .”

„O ja?” vraagt Roland met een eigenwijs gezicht.

„Dacht u dat? We zijn anders al in de tweede brrr-
maand. Als u dat maar weet . . .”

„Brrr-maand?” lacht Machiel. „Wat is dat nu weer
voor een ding?”

„Dat is helemaal geen ding. Moet je maar horen:

Septem-brrr!

Okto -brrr!

Novem-brrr!

Decem -brrr!

Dat zijn de vier brrr-maanden, zegt onze juf.”

Mevrouw Munters vergeet even om op te schieten met
het eten.

Zij kijkt Roland verrast aan en zij prijst: „Dat vind ik
even knap van jou!

En het is nog wáár ook. Het zijn werkelijk de rillerigste
maanden van het hele jaar.

Leuk verzonnen van jouw juf, hoor jonkie.”

4

Na het boterhameten stappen om een uur of twee
Machiel en Roland de deur weer uit.

Gewápend met de tien noten voor tante An.

Keurig in een plastic zakje. Dat scheurt niet zo gauw,
vond mamma.

Het weer is aardig opgeknapt. De wind is wat gaan
liggen en zo nu en dan komt zelfs het zonnetje weer te
voorschijn . . .

Mooi staat dat, over al die herfstig gekleurde bladeren
in de laan.

„De herfst is best leuk, vind je niet, Roland?” vraagt
Machiel.

Roland knikt.

„Wat ruiken die bladeren lekker, hè?”

„Nou,” snuift Machiel nog eens extra.

„Wat zouden we voor tante An moeten doen vanmiddag, denk je?” vraagt Roland.

„Voor ons kwartje?”

„Ja.”

„Ik weet niet . . . misschien weer iets naar de stomerij brengen. Of misschien wel haar stoep schoonvegen, voor de flat,” lacht Machiel. „Zoals die jongens dáár.”

„Gekkie, hoe kàn dat nou. Er staan daar geeneens bomen . . . En ze woont veel te hoog ook,” zegt Roland nuchter. „Ziet ze tòch niets van, van die blaren . . .”

Maar hij kijkt wèl naar waar Machiel wees. Daar zijn een paar jongens, zowat zo groot als zichzelf met een levensgrote bezem bezig. Zij vege er massa's bladeren mee van het trottoir af. Tot aan de stoeprand van de rijweg.

„Toch wel leuk werkje,” vindt hij.

Ze blijven er allebei even naar kijken. Maar dan stappen ze weer stevig door. Om de volgende hoek is de tramhalte van lijn elf. Daar moeten ze instappen en tot het eindpunt in meerijden.

En dan is het nòg minstens een kwartier lopen vóór zij bij tantes flat zijn.

Het is wel een heel reisje!

Mevrouw Munters vertrouwt het hun dan ook maar amper toe, zo maar saampjes zo ver op stap. Maar pappa vindt, dat het best kan.

Omdat Machiel toch al bijna negen is. Al doende moet hij 't leren, vindt pappa ook.

Om de hoek gekomen, is er nog geen tram te zien. Wel staan er een paar jongens bij de halte. Zo van een jaar of tien. Het zijn een paar uitgelaten bengels. Kun je zó zien. Ze weten blijkbaar van gekkigheid niet wat ze nu eens doen zullen.

Zij hebben zeker de storm van vanmorgen nog in hun bol.

Zij staan elkaar daar maar vervelend ruw te duwen, onder het uitstoten van de afgrijselijkste indianenkreten. Niet mooi meer. En als Machiel en Roland bij de haltepaal stil blijven staan, probeert de grootste of hij Machiel zo ver kan krijgen om mee te doen met hun dwaasheid. Hij geeft hem tenminste onverwachts zó'n fikse por in zijn lenden, dat de jongen er bijna van voorover duikelt.

Machiel wordt daar woedend om.

Zoiets néemt hij niet, wat dacht die knul wel.

„Kun je láten, zeg!” schreeuwt hij dapper en met fonkelende ogen tegen zijn belager.

„Voor jóu zeker, ukkie . . .” sart de stomper.

Hij komt met opgeheven vuisten op Machiel af en roept: „Kom maar op, als je vechten wilt!”

Hij doet of hij Machiel te lijf wil.

Roland schrikt zich een hoedje.

Met een benauwd gezicht roept hij gauw: „Laat nou maar, Machiel! Als je zakje stuk gaat . . .”

„Hiér!” roept Machiel.

Hij stopt vlug de noten in Rolands hand. Dan zijn die tenminste gered.

En nu kan die grote lummel opkomen. Hij lust hem rauw.

Maar gelukkig gaat de strijd niet door. Want daar komt opeens lijn elf om de hoek.

„Daar hèb je 'm, Harrie! Kom maar!” roept de andere druktemaker waarschuwend.

„Kom mee, jò. Gaan we er ijskoud vlak vóór staan! Wordt die vent lekker kwaad!”

Vechtjas Harrie is daar direct voor te porren.

Hij laat Machiel vlug in de steek en gaat ogenblikkelijk samen met z'n makker met wijduitgebreide armen midden op de rails staan.

„Hij durft tóch niet door terijden,” roept hij vol lef.
„Fijn blijven pèsten, jò . . . En geen stàp op zij, Koos!
We gaan voor niemand uit de weg!”

Machiel en Roland staan de waaghalzerij stom-verbaasd gade te slaan. Hoe dūrven ze!

De broertjes vergeten bijna, dat ze straks óók in moeten stappen.

Zó geboeid kijken ze.

Moet je zien! De bestuurder van de tram doet eerst net, of hij zich niets van de baldadige jongens aantrekt. Hij stuurt gewoon door.

Maar vlak bij de halte gekomen, móet hij wel opeens véél sterker remmen dan hij van plan was, wil hij die kwajongens niet ondersteboven rijden.

Driftig trapt hij een paar maal keihard op de bel en zet gelijk sissend zijn wagen stil. Pàl voor die vier uitdagend uitgestoken armen.

„Uilskuikens!” mompelt hij in zichzelf. „Dat die apen nou zèlf niet in de gaten hebben, hoe gevaarlijk ze doen.”

Dan beent hij met grote stappen achterom naar het middenbalkon.

Net op tijd overigens. Want daar willen juist die twee boefjes de tram binnenkomen. Maar dat zit ze niet glad.

„Alsjeblieft, terug jullie!” buldert de bestuurder hen met uitgestrekte arm tegemoet.

„Wèg weze! Jullie gaan niet mee! Neem de volgende tram maar!”

Wat? Niet mee? Héél even deinzen de rakkers wat terug. Maar al gauw kijken ze al weer van: Gà nou! Voor jóu zeker!

Maar als de bestuurder dan een nóg dreigender stap naar voren maakt, kiezen ze toch maar liever eieren voor hun geld en druipen zij de treeplank weer af.

„En als 't wéér gebeurt, gaan jullie nóóit meer mee, ver-

sta je! Houd ik jullie abonnementen in!" roept de boze man hen nog na. Hij wijst er bij op de plastic hulzen, die aan een touwtje om hun nek bungelen.

Daar zitten hun tramkaarten in.

Het enige wat die knapen nu nog durven, is lelijke gezichten trekken. Maar daar trekt de bestuurder zich niets van aan. Hij gaat weer zo gauw mogelijk naar zijn stuurwiel terug.

„Zonde van je tijd . . .” mompelt hij er bij. „Die apen van jongens . . . je zóu ze . . .”

Gelijk doet de kaartjes-conducteur al vast zijn arm in de hoogte.

Hij wil afbellen.

Maar dan ziet hij opeens de verschrikte toet van Machiel daar voor bij de treeplank komen. Met een paar ogen die vragen: En ik?

„Jij wel, kom maar,” zegt de man vriendelijk.

Hij ziet best, dat déze jongen niet bij die schoffies hoort.

„Maar dan moet je wel gáuw wezen . . .”

O gelukkig! Met één sprong wipt Machiel de tram binnen. En nog maar net zijn de hakken van zijn schoenen er óók in of . . .

„Ting-ting!” daar gaan ze al.

Zowat gelijk met de afbel.

Roets! Daar glijdt de tram al met een vaartje de rails langs. Steeds harder en harder . . .

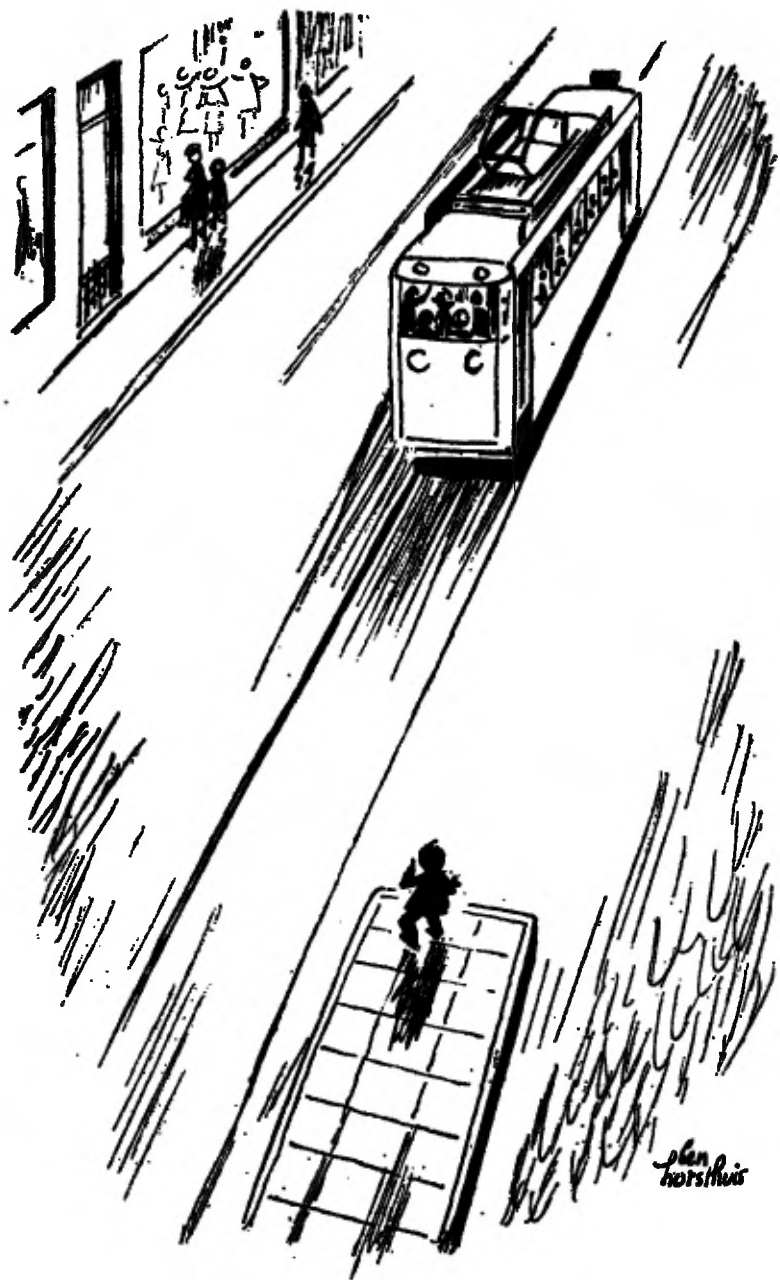
Nee maar! En Roland dan?

Die was er toch nog niet in?

Nee, die had het nakijken. Die kwam nèt een paar tellen te laat. Maar hoe kwam dat dan. Stond die dan niet pal achter zijn broertje? Ja, eerst wel.

Maar toen die Harrie en die Koos teruggestuurd werden was die dommerd éven veel te ver naar achteren gegaan.

Laat die wilderds éérst maar even passeren, had hij ge-

Alle mensen! Wat moet hij nu?

dacht. Als ze soms wéér gaan stompen. Ik wacht wel even . . .

Maar dat had hij achteraf bezien, veel beter niet kunnen doen. Want toen hij daarná óók nog wilde instappen, ging dat nèt niet meer. Glead de tram vlak voor z'n neus weg.

„O-o . . .” roept hij zacht.

Hij kan zijn ogen niet geloven.

Of hij water ziet branden, zo stom-verbaasd staat de kleine jongen de verdwijnende tram een poosje na te turen.

Allemensen! Wat moet hij nu?

Hij weet het niet. Hij weet het helemaal niet . . .

Hoe moet hij nu naar tante An? Zonder geld . . .

Zonder z'n broertje . . .

Zonder dat hij precies de weg weet . . .

Opeens rollen er twee dikke tranen uit zijn ogen. Hij schrikt er zelf van – en veegt ze gauw weer weg. Maar prompt komen er weer twee nog dikkere voor in de plaats. Het wordt zelfs een echte huilbui. En geen kleintje ook. Geen wonder, als er opeens iets zó ergs gebeurt.

Maar . . . al staat hij daar nu zo zachtjes te huilen, hij laat óók daar tussendoor zijn gedachten goed gaan. Want na een tijdje klaart zijn behuilde snuitje opeens weer wat op!

Hij bedenkt daar opeens wat, die slimmerd.

Straks, bij de eerstvolgende halte komt Machiel er natuurlijk weer uit . . . uit die tram. Als hij gemerkt heeft, dat ik hier nog sta . . .

Ja natuurlijk . . . dat doet-ie vast. Maar dan zal hij wèl schelden . . . dat ik weer zo'n sufferd was . . . en zo . . .

Vol spanning loopt hij de volgende halte een eindje te gemoet. Já! Hij stòpt in de verte . . . de tram staat daar stil . . . nou goed kijken . . . héél goed kijken . . . of-ie . . .

Maar ach heden! Er kòmt géén Machiel naar buiten.

Alleen maar een oude heer en een dame met een klein kindje . . . „Ting-ting,” hoort hij in de verte en . . . de tram rijdt weer vrolijk verder . . .

Met Machiel er nog in.

Roland staat perplex!

Hoe kan Machiel dat nu doen!

Waarom doet hij dat nou!

Opnieuw barst hij in tranen uit. Maar nu trappelt hij er bij van woede. „Geménerd . . . geménerd!” huilt hij radeloos.

En dan, dan weet hij nog maar één ding: Naar huis!

Naar mamma!

De weg naar huis terug weet hij gelukkig wèl.

„Snik-snik . . .” Hij wil naar mamma!

O, wat is alles opeens ontzettend naar geworden.

5

Tja, dat wàs toch ook wel het verstandigste geweest wat Machiel had kunnen doen: bij de eerstvolgende halte er weer uitgaan, uit die tram.

Dat was van die kleine Roland toch nog niet zo gek bekeken geweest?

Waarom had die jongen dat dan niet gedaan?

Wel, enkel en alleen, omdat hij er toen nog steeds geen erg in had, dat zijn broertje niet achter hem aan gekomen was.

Hè? Nee, ècht niet. Hij was zó vervuld geweest van alles wat hij bij het instappen gehoord en gezien had, dat hij daar Roland totaal bij vergeten had.

Op tijd ook rekening met een ander houden is iets waar die jongen nog o zo weinig kaas van gegeten heeft, zegt men wel eens.

En dat kan vaak veel narigheid tot gevolg hebben.

Zag je nú maar weer.

Pas zowat bij de tweede halte kwam hij er pas achter, wat er gebeurd was. En nog niet eens uit zichzelf, maar doordat hij de conducteur betalen moest. Zei die man: „En Jan, wat moet het wezen?” zegt Machiel argeloos terug: „Twee kinderkaartjes alstublieft . . .”

„Twee?”

„Ja, voor m'n broertje ook één.”

„Je broertje? Waar dan?” De conducteur weet bijna zeker dat die jongen alléén ingestapt is.

Waar dan? Machiel speurt met grote ogen de tram door. Waar was Roland nou?

Maar er viel allicht nergens een Roland te ontdekken. Met de beste wil van de wereld niet.

„Ach jò, je bent er heus maar alléén ingekomen, hoor,” lacht de conducteur.

Wat? Alleen? Was Roland dan niet achter hem aan . . .”

Stond die dan nog . . . ?

Machiel schrikt zich een weet niet wat. Met starre ogen blijft hij de conducteur aanstaren . . . Wat . . . wat . . . wat móet hij nou . . .

„Had je je broertje dan bij je?” vraagt de conducteur nu weer ernstig.

„Jja . . .,” knikt Machiel.

„En ben je die dus onderweg ergens verloren?”

Er komt geen antwoord. Maar dat de gedachten door Machiels hoofd suizen, dat ziet de man zó. „Jò, wie doet dat nou . . . je eigen broertje nog wel . . . Hoe oud is-ie?”

Opeens schiet Machiel naar de uitgang. Het lijkt, of hij zó de tram uit wil. Maar dáár steekt de conducteur onmiddellijk een stokje voor. Hij loopt hem met grote passen achterna en zegt gemoedelijk: „Even wachten, Jan! Tot de volgende halte, hè? Als je leven je tenminste lief is.”

Ja natuurlijk . . . hij moet wachten, tot de tram weer stopt. Daar zit niets anders op.

„Ja, 't lijkt me ook het beste, dat je even die paar haltes terug loopt,” raadt de conducteur hem er nog vaderlijk bij aan. „Misschien staat het verloren schaap daar dan nog ergens, is te hopen . . .”

Machiel knikt. Had hij ook zo al gedacht. Popelend van ongeduld en met een rood hoofd van spanning wacht hij af tot hij er uit kan.

Verschrikkelijk is het allemaal! En hoe kon dat nu gebeuren?

O, als mamma het hoort! Zal hij even krijgen. Had hij weer alléén aan zichzelf gedacht, zou ze zeggen. Met in haar ogen weer die boze vlammetjes . . . Goeie, maar waarom deed die Roland dan ook zo sùf . . . Is dat nou zo'n kunst, om alleen een tram in te stappen? Als je toch al zes jaar bent? Die slome . . .

Maar door al dat mopperen heen woelen ook bliksemsnel een paar andere gedachten: Als jij, zoals het hóorde, Roland vóór had laten gaan, zou er niets gebeurd zijn. . .

Jij doét altijd maar, zou mamma zeggen . . .

Gelukkig, eindelijk is de halte bereikt en stopt de tram.

Hoep! Met één sprong is hij er uit en rent hij terug.

„Hòllen maar!” roept de conducteur hem nog na. En tegen de andere mensen op het balkon zegt hij met een schouderophalen! „Tja, wie z'n hersens niet gebruikt, moet z'n benen gebruiken, niet?”

Tja, zo is dat, vinden die ook.

Maar eigenlijk had die conducteur misschien toch nog beter van Machiel kunnen zeggen:

Wie z'n hart niet gebruikt . . .

Maar ja, weet zo'n conducteur veel . . .

Of zijn leven er van af hangt, zo pijlsnel hòlt Machiel door. Gelijk overal turend of hij ergens soms een spoor van z'n broertje ontdekken kan.

Maar och arme! Bij de eerste halte vindt hij hem natuurlijk niet.

Roland was al bijna thuis toen. Wel staan daar die twee wilde jongens nog op de volgende tram te wachten. En hoe vervelend Machiel die knapen ook vindt, vraagt hij hun toch vol spanning: „Weten jullie waar mijn kleine broertje naar toe gegaan is daarnet?”

„Je broertje?”

„Ja, die kleine, die is niet achter mij ingestapt. Weten jullie nou misschien waar hij gebleven is? Welke kant hij uitgegaan is of zo?”

„Welke kant? Hier, déze kant!” zegt Harrie, de grootste, op het puntje van z'n neus wijzend. „Zie je 'm lopen?” Machiel kan wel huilen.

Het is nu toch geen tijd om grapjes te maken?

Maar dan zegt die andere jongen, die Koos:

„Wacht-es even! Die knul moet nog een pak slaag hebben, weet je wel Harrie? Die had toch daarstraks zo'n praats . . . toen je tegen hem opliep?”

„O ja,” herinnert die Harrie zich nu ook opeens weer.

„Dat is waar ook . . .”

Gelijk komt hij opnieuw met gebalde vuisten op Machiel af.

„Kan hij nú z'n portie nog net even krijgen!” roept hij er dreigend bij.

Machiel maakt gauw dat hij weg komt.

Niet omdat hij laf is, maar eenvoudig omdat hij nu geen tijd heeft om te vechten.

Hij moet Roland zoeken! Waar is die nu? Waar? O wacht . . . Hè, hij zucht opeens van opluchting: misschien is hij weer gewoon naar huis teruggegaan. Dat kan óók . . .

De tram achterna gelopen kan niet. Want dan zou hij hem tegengekomen zijn.

Hij zet het weer keihard op een lopen.

Om de hùk . . . misschien loopt hij dáár nog . . .

„Weten jullie misschien waar hij gebleven is?”

Of om de volgende hoek . . .

Rennen! Dráven!

Maar . . . niks hoor! Tot aan z'n huis toe, is er geen spoor van zijn broertje te bespeuren.

En ineens schiet het bang door hem heen: Stel je even voor, dat iemand hem meegenomen heeft . . . Z'n hart slaat er bijna een tik van over, als hij daar aan denkt.

Een boef misschien wel . . .

Hij voelt aan zijn keel.

Het is of hij daar een beetje stikt. En dan weet hij, net als z'n verloren broertje óók nog maar één ding: mamma!

Er moet dan maar van komen, wat komt.

Straf is niet zo erg, als z'n broertje weg . . .

Mevrouw Munters weet niet wat zij ziet, als zij even later haar oudste zoontje weer voor de deur ziet staan. Huilend en wel en . . . zonder Roland.

Wat moet dat allemaal betekenen?

Nou, daar zal zij gauw achterkomen.

Snikkend en hijgend begint Machiel boven gekomen te vertellen.

„Wat, Roland weg? Hoe kàn dat dan?“ schreeuwt zijn moeder bijna. Zie je wel, daar staan die piepkleine oogvlammetjes weer te fonkelen in haar ogen. Die boze lichtjes waar Machiel zo'n respect voor heeft.

„Ik dacht . . . ik dacht dat hij gewoon achter me aankwam en toen . . .“

„Ik dacht . . . Ja-ja! Meneer dacht . . .“ valt zijn moeder hem honend in de rede.

„Dacht jij wèrkelijk maar . . . maar dan ook eens aan een ànder . . .

Toe, vertel op! En toen?“

„Nou en toen . . .“

„En waar zijn je noten . . . ?“

„Die heeft Roland.“

„En jij moest ze toch dragen? Liet je dat ook weer door dat kleine kind doen, hè?”

Machiel weet het niet meer.

Hij buigt zijn hoofd en begint dan zó inverdrietig te snikken, dat zijn moeder er gelijk kalmer van wordt.

Goeie, schrikt zij opeens, laat ik toch ophouden met dat kind nòg erger van streek te maken. Daar gáát het nu toch niet om. Róland moet terecht! Ik wil weten, waar dat lieve kind nu is!

Ineens neemt zij Machiel zo groot als hij is op haar schoot en zegt: „Nu even niet huilen ventje. Mamma was niet aardig, maar dat komt ook, omdat ik helemaal sta te trillen van de schrik. Vertel nu maar rustig alles . . .”

Nou, dat doet Machiel dan. Met horten en stoten vertelt hij het hele drama. Van die Harrie en die Koos.

„Daar kwam het geloof ik óók door. Daar liep ik zó erg aan te denken. In de tram ook nog . . .” biecht hij op. „En toen ineens merkte ik pas dat Roland er niet was . . . Toen de conducteur het zei . . . En úit de tram heb ik overal gekeken . . . overal . . .”

Ja, nu mevrouw Munters alles weet, kan zij ook meer begrijpen. Maar zij ziet spierwit van ongerustheid.

„Weet je wat?” zegt zij gejaagd. „Ga jij nu buiten hier in de buurt nog even zoeken. . .

Dan bel ik in die tijd de politie op. Of die hem soms hier in de omgeving ergens kunnen ontdekken. Iets anders weet ik er ook niet op. O, o, dat lieve kind! 't Is dat Juultje net slaapt en dat ik nu niet weg kan, anders . . .”

Wat? De politie? Machiel schrikt zich een hoedje. De politie voor Roland? Zou het werkelijk zó erg zijn?

„Ja mam,” zegt hij gelaten.

„En als je hem na een kwartiertje of zo nergens ziet, dan kom je maar weer gauw naar huis. Misschien is hij er dan al wel,” troost zijn moeder weer ècht lief.

„Goed mam.”

6

Wanneer Machiel weg is, gaat mevrouw Munters vlug naar de telefoon. Zij belt de politie en vertelt, wat er aan de hand is. Nou, ze zullen daar doen wat ze kunnen. „Zes jaar? En de naam is Roland? En wat voor kleren heeft hij aan?” vraagt de agent.

Mevrouw Munters vertelt het allemaal. Ook haar telefoonnummer. „Misschien vindt u wel dat ik wat al te gauw in paniek ben,” zegt zij ook.

Maar . . . „Geen verontschuldigingen, mevrouw,” zegt de agent aan de andere kant van de lijn.

„U kunt zoiets altijd beter te vroeg doen, dan te laat. Wij zijn daar toch óók voor . . .”

Dan spreken zij samen af: Wie wat weet, belt de ander direct.

„Oké, komt voor elkaar mevrouw. En niet ál te ongerust zijn . . . Misschien is er wel helemaal niets aan de hand . . .”

Ja-ja, die vriendelijke agent had gemakkelijk praten . . . niet al te ongerust. Mevrouw Munters is juist vreselijk ongerust. Zij loopt van het een naar het ander. Van het kastje naar de muur, om zo te zeggen.

Dan tuurt zij weer een tijdje door het erkerraam naar buiten.

Zou zij haar man bellen, bedenkt zij ook. Op kantoor. Nee, dat nog maar niet . . . Wel kijkt zij de kant van het bureau uit, waar de telefoon staat.

Of zou tóch . . . Dan . . . dan valt haar oog ineens op de twee noten die Machiel daar vanmiddag voor zijn vader neergelegd had. Hoe is het toch mogelijk, dat binnen

een uur alles zo triest veranderen kan. Zaten ze daarstraks nog zo gezellig met elkaar over die noten te babbelen . . . Over dat die dingen . . .

Ineens staart mevrouw Munters recht voor zich uit. Het is of ze wéér ergens van schrikt. Dat is ook zo. Want gelijk dat zij aan dat notengesprekje terugdenkt, wéét ze dat zij héél dom geweest is.

O, o, denkt ze beschaamd. En ik de politie maar oppellen en . . . en . . . mijn hemelse Vader totaal vergeten. Alsof die niet véél meer kan . . .

Hoe kón zij zo nou doen!

Staande waar zij staat, begint zij gelijk haar fout te herstellen.

Smeekt zij innig: „O Vader in de hemel . . . Ik ben zo ongerust . . . Maak me toch kalm . . . Vergeef me, dat ik U eerst vergat . . . Laat m'n jongetje toch weer veilig thuis komen als het U belieft . . .”

Tjonge-jonge, ze mocht nog wel wat van Machiel zeggen, dat hij vaak zo onbedachtzaam was. En kijk zij nu zélf eens! Zij had eerst die noten nodig, vóór zij aan haar hemelse Vader toe was geweest.

Dan wordt er gebeld.

Mevrouw Munters rént naar het raam. Zou hij daar . . .

Nee, het is Machiel. Alléén! O-o, wat erg toch.

Nou, dat denkt Machiel zelf eveneens.

Die weet óók gelijk, dat Roland er nog steeds niet is. Ziet hij zó aan zijn moeders gezicht.

Met loden benen klimt hij de trap op. En in de kamer zegt hij: „Niets te zien mam. 'k Heb overal gekeken.”

„'k Begrijp het jongetje,” zegt zijn moeder bedroefd.

„En wat zei de politie, mam? Doen ze het?”

Moeder knikt. Dan zegt zij zacht: „Maar ik heb ook nog aan Iemand anders gevraagd om ons te helpen. Zij wijst naar boven. „Je weet wel wie ik bedoel . . .”

Machiel knikt stil.

„Moet jij ook maar doen . . .”

Dan blijft het een tijdje stil in de kamer.
Maar ondertussen doet Machiel het.
Dan vertelt hij alles op zijn eigen manier aan de grote Kindervriend daarboven in de hemel.
Ook dat hij niet zo goed op zijn broertje gepast heeft . . .
Zijn moeder wacht eerbiedig tot hij zijn ogen weer open doet. Dan zegt ze: „Doe je jas nog maar niet uit, ventje. Ik zou graag willen dat jij tóch nog even naar tante An ging.
Zij heeft geen telefoon, dus we kunnen haar niet bellen waar jullie blijven.”
Nou, veel zin heeft Machiel daar nu niet in.
„Moet dat?” vraagt hij.
„Ja jò, zij zal zo ongerust zijn. En misschien . . . misschien is dat kleine joch daar tóch nog op de een of andere manier aangekomen. Je weet nooit . . .”
Goed, dan zal hij vlug gaan. Geld heeft hij nog!
„En als je dan bij tante An gekeken hebt, dan bel je mij onmiddellijk op hè?
Begrepen? Onmiddellijk!
In een telefoonsel, kan je dat?”
O ja, dat kan hij al best.
„Hier is een dubbeltje . . .”
„Dank u, dag mam!”
„En voorzichtig, kind.”
„Ja mam.” Roets, weg is hij al.
Eigenlijk is hij er blij om, dat hij iets doén kan.
Dat stil afwachten is zó verschrikkelijk.
Wéér gaat hij op de tramhalte af. Maar nu is het al zo-wat drie uur geworden.
O bàh! 't Gaat weer gieten ook. Brrr! Roland zal zo ook even nat worden . . .
Als hij is gaan lopen . . . soms . . . peinst hij.
Gelukkig, daar is de tram net. Scheelt weer tien minuten.
En úit de tram gaat hij het hele eind hólle . . . Zoveel te eerder kan hij mamma bellen, neemt hij zich voor.

En Roland? Die onvindbare Roland.

Die met de tranen over zijn wangen een tijdje geleden naar huis holde. Totaal van streek.

Nou, waarom wás hij daar dan nog steeds niet aangekomen?

Hij was er toch al bijna.

Wel, zowat vlak bij zijn huis, gebeurde er iets. Stopte daar plotseling een auto langs het trottoir. Een „lelijk eendje”. En wie sprong daar met een fikse zwaai uit?

Wie zag de kleine man daar opeens op zich afkomen?

Door z'n tranen heen.

Was dat oom Dik?

Ja, het wás oom Dik.

Pappa's jongste broer, die nog bij opa en oma woonde.

Boven opa's boekhandel.

Oom Dik kwam heel bezorgd én nieuwsgierig naar hem toe. En vlak bij zakte hij diep door zijn knieën, zodat hun neuzen zowat even hoog kwamen.

„Sapperdeslipslap,” zei oom Dik. „Wat is er met jou aan de hand? Waarom loop jij hier zo verdrietig te doen zeg?” Hij aaide Roland er goedig bij over zijn kuifje.

„Is er wat érgs gebeurd?”

Roland hield bij die vriendelijke woorden bijna direct op met huilen.

„Machiel is weg . . .” snoof hij toch nog een beetje na.

„Machiel weg? Waar naar toe dan?”

„Naar tante An met de tram . . .”

„Nou, daar hoef jij toch niet zo zielig om te doen . . .”

„Jjja mmaar . . . ik . . .” En toen kreeg oom Dik het hele avontuur te horen.

„Appelepap! Dat is me nou ook wat! Tjonge, dáár moet wat aan gedaán, als je 't mij vraagt . . .”

En even later zegt hij een beetje grimmig: „En die Machiel moet maar eens voor z'n broekje . . . als-ie dát maar weet. Is me dát een klungel!”

Nou, daar was Roland het precies mee eens. Machiel hád hem niet in de steek mogen laten.

„Hij had er nog best bij de volgende halte uit kunnen stappen,” klaagde hij met een verongelijkte toet.

Inderdaad, daar was oom Dik het hartgrondig mee eens.

„Arme jij,” zei hij medelijdend.

„Ik dacht, wat loopt dáár nou voor een hoopje verdriet . . . En laat dat nu m'n bloedeigen neefje zijn . . .”

Maar ondertussen denkt die leuke oom na. Hoe hij die kleine baas misschien nog wat helpen kan.

„Wat heb je dáár?” vraagt hij nieuwsgierig op de plastic zak in Rolands handen wijzend.

„O, noten . . . voor tante An.”

Oom Dik keek er even vlug in. „Goeie, wat leuk! Met de bolsters er nog om? Heb ik nog nooit zo gezien . . .”

Maar toen begon hij opeens een beetje ondeugend te lachen. Want daar wist hij het. Er schoot zo'n leuk plan door z'n hoofd.

„Weet je wat wij doen, jong?” riep hij jolig. „Jij stapt nu onmiddellijk in m'n wagentje en dan breng ik jou vliegensvlug naar je tante. Ben je er nog eerder dan je zorgeloze broer! Doen?”

Moest oom Dik dat nog vragen?

Rolands ogen begonnen gelijk als sterren te stralen! Dát was wat! Nog éérder dan Machiel? Lékker!

Zo snel mogelijk rende hij met ooms lange benen mee naar de auto. Oom deed het portier open.

Floep, allebei er in en toen . . . rijden maar! Vol verrukking zat de kleine jongen daar op de vóórbank. Wat een lekker vaartje hadden ze. Dát was wat anders dan lopen of trammen.

Nog eerder dan Machiel?

Fijn!!

„Zal je die Machiel straks zien kijken, jò,” grinnikte oom Dik.

„Op z'n neus . . . als je begrijpt wat ik bedoel . . .”

Roland kon wel zingen!

Was dát even een geluk bij een ongeluk!

Binnen tien minuten stopte oom Dik al voor tantes flat.

„Kan je alleen met die lift?” vroeg hij.

„Dan rijd ik gelijk weer door, vat je. Anders krijg ik ruzie met opa, als ik te lang naar z'n zin onderweg ben.”

O bést! Roland was al zo vaak bij tante An geweest.

Hij wist precies hoe het allemaal moest in die flat.

Wel deed Machiel toen altijd alles met de knoppen.

Maar hij kon het nét zo goed, hoor.

„Nou, stap dan maar uit en geef je tante m'n allerhartelijkste groeten. O ja en zeg tegen Machiel, dat ik, hem wel eens krijgen zal, die booswicht!”

Nou, om dat laatste grijsde Roland maar wat.

Hij wist best, dat oom Dik veel te dol op Machiel was.

„Dag oom Dik . . .”

Pal achter de druk op tantes bel knalde de grote flatdeur al open.

Het leek wel, of tante er op had staan wachten.

Nou, dat scheelde ook niet veel. Anders waren die jongetjes er altijd toch al veel vroeger? Er zou toch niets met die lieverds gebeurd zijn onderweg, had zij zich al wat ongerust lopen maken. Maar dat zou zij nu gauw horen. Allemensen, wat schrok die oude tante, toen de kleine Roland haar even later het hele verhaal vertelde.

„Tjonge-jonge . . .” zei ze telkens maar weer.

„Tjonge-jonge . . .”

„Om zowat twee uur gingen jullie weg, zei je? En

Machiel is hier nog niet geweest. Nou als die jongen dan nóg langer wegbleef, moest zij er toch maar wat aan gaan doen. Wie weet wat dat kind nu allemaal aan het uithalen was.

Durfde misschien nergens zonder broertje aan te komen . . .

Ja, die noten vond zij heel fijn . . . „Dank je ventje . . .” Zij legde de zak onuitgepakt bij haar fruitschaal. Haar hoofd stond daar nu niet naar . . .

„Ik zal gauw een kopje thee voor je inschenken, kind. Kijk jij dan zolang voor het raam of je je broertje soms aan ziet komen, wil je?”

Dat deed Roland toen maar.

Maar tante woonde zó hoog.

Op de zevende etage! En dan kon je beneden op straat niet zo héél veel meer zien.

Toen tante ingeschonken had zei ze: „Durf jij hier even alleen te blijven Roland? Dan ga ik buiten je moeder even opbellen. Waar die jongen nu toch zit? Je moeder weet vast nog van niets . . .”

O gerust, dat durfde Roland best, even alleen blijven. Goed, dan ging tante maar. Vlak bij was gelukkig een telefooncel.

8

Op straat gekomen heeft tante wél geluk.

Want wie komt daar net in de verte aanrennen?

Met z'n tong uit z'n mond als het ware?

Machiel!

Tante lacht zo blij!

En zodra zij denkt, dat de jongen haar verstaan kan, roept ze: „Roland is er al! Hij is bóven!”

Machiel houdt halt en slaakt een heel diepe zucht van verlichting.

Het is of er een héél zwaar pak van z'n schouders valt, zo zegt men dat wel eens.

Nog napuffend geeft hij tante An vlug een hand en een kus. Maar gelijk tuurt hij naar haar ramen.

Of hij Roland daar soms ziet. Maar dat lukt hem niet. In ieder geval: hij is er. En dat is in één woord héérlijk! Zijn hele gezicht wordt één blijde glimlach.

Wat zal mamma . . . schiet het door hem heen.

„Ik moet eerst even opbellen, tante. Dat heb ik mamma beloofd . . .” zegt hij plotseling haastig. O, wat gelukkig dat hij daar nu om denkt . . . !

Maar dat wilde tante nu juist óók gaan doen. Dus zal zij dat zaakje wel even van hem overnemen.

„Ik weet al beter hoe de vork in de steel zit dan jij,” zegt ze guitig. „Oom Dik heeft Roland namelijk hier voor de deur afgezet met z'n auto.”

Stomverbaasd staat Machiel daar. Met z'n dubbeltje klaar in zijn hand.

„Oom Dik?” fluistert hij.

Wat had oom Dik nu met dit alles te maken?

Maar tante stopt snel zijn dubbeltje weer in zijn zak en gaat zelf de cel in.

Even later ziet Machiel haar voor het dikke glas lachen en praten.

Praten en lachen!

Hoe is het toch mógelijk!

Dat er nu weer geláchen kan worden, flitst het door zijn hoofd. Maar dat er op zijn eigen toet óók nog steeds die brede glimlach staat, daar heeft hij natuurlijk geen erg in.

Wat een opluchting!

En wat zal mamma blij zijn!

In zijn gedachten ziet hij haar bij de telefoon staan thuis. Ook lachend en pratend.

Na een tijdje is tante An klaar met haar gesprek. Nog wat nágnuivend komt zij de cel weer uit.

„Duurde het lang?” vraagt ze.

„Maar ik moest alles even uitleggen, hè? Van oom Dik en zo . . .

„Was ze erg blij?” vraagt Machiel eigenlijk wat overbodig.

„Nou, dat snáp je, hè!

Ze zou direct de politie opbellen, zei ze . . .”

O goeie ja, de politie . . .

Zou hij helemaal vergeten zijn . . . Stel je even voor . . .

Zou die voor niets blijven zoeken . . . Stel je even vóór . . .

Maar die arme Roland daar bóven, die duurt het wél te lang.

Hij tuurt en tuurt . . . komt tante nu nóg al niet . . .

Dan . . . eindelijk.

Ja, daar is zij . . . ! Hij hoort de lift . . .

Oei! En Machiel óók?

Hè, het is of er plotseling een warm golfje langs z'n hartje stroomt, nu hij zijn broer daar opeens weer ziet.

En Machiels ogen stralen even zo goed, nu hij Roland daar weer zo veilig in die kamerdeur ziet staan. Maar dan roepen zij bijna gelijk: „Waar zát jij nou?”

„Nee, waar zat jij!”

„Nee jij!”

Tante troont ze maar gauw haar kamer in. Kunnen zij dáár wat gemakkelijker hun belevenissen vertellen dan hier bij die lift. Nou, dat wordt me dan wel een heen en weer gepraat van je welste . . .

„Was jij dan pal áchter me gebleven!”

„Was jij liever bij de eerste halte er weer uitgekomen.”

Tante zit er breiend stil naar te luisteren. Tot het eind toe. Geen enkele maal valt zij hen in de rede. Maar als de jongens uitgeruzied zijn, zegt zij: „Zo zie je kinders. Een ongeluk zit vaak maar in een héél klein hoekje,

weet je. Als jullie allebei wat beter op elkaar gelet hadden, was er niets gebeurd."

Dan staat zij op en gaat ook voor Machiel thee inschenken.

Maar ondertussen zegt zij tóch nog bestraffend: „Maar dat jij er pas zó laat achter kwam dat je je broertje kwijt was, kijk, dat vind ik toch wel heel erg, Chieltje. Vind je nou zelf ook niet?"

Machiel knikt beschaamd van ja.

„Doet-ie . . . doet-ie . . .” wil Roland gaan klikken.

Doet-ie áltijd, wilde hij gaan zeggen. Maar als tante vlug haar vinger op haar lippen legt, slikt hij dat laatste woord nog net op tijd maar weer in.

„Ziezo en nu praten we er niet meer over,” zegt tante.

„'k Weet wel zeker dat zoiets jou niet gauw weer overkomen zal, wat jij Machiel?"

Allicht niet, denkt Machiel, terwijl hij van nee knikt.

„Dan gaan we nu fijn onze thee opdrinken. Met van die lekkere theebeschuitjes erbij met kaneel en suiker erop. Die lusten jullie toch zo graag?"

Of zij die lusten!

En een reuze droge keel hebben ze ook allebei. Van die angsten en spanningen, nou! Om van het hollen en draven van Machiel maar niet te spreken. Roland lust nog best een tweede kopje. „Vond u de noten leuk, tante?" vraagt Machiel even later.

O ja, de noten. Die liggen daar nog steeds onuitgepakt.

Tante staat vlug weer op en schudt ze uit de plastic zak op haar fruitschaal. Mooi staat dat groen tussen het geel van de bananen en het rood van de appels en peren.

Zij aait die gladde groene basten zelfs even. „Vroeger hadden wij thuis op de boerderij ook twee notebomen . . .

Nou, óf ik er blij mee ben. Het is of ik opeens weer even bij mijn moeder thuis ben.

Gingen wij ze er op deze tijd van het jaar ook altijd van afschudden. Of ze er met een lange stok van afslaan.

Dan werden er eerst de bolsters afgedaan en waste mijn moeder ze in een grote teil goed schoon. O ja, en dan legde zij ze te drogen voor de kachel. Op een schoon oud beddelaken. Konden ze daar 's nachts goed drogen. Gingen ze niet zo gauw schimmelen, zei ze."

Als tante dit allemaal vertelt, is het net of haar ogen naar binnen kijken. Of zij naar het verleden kijkt, zou je ook kunnen zeggen.

„Maar dat is al zó lang geleden . . .” zucht zij er dromerig achteraan. „Zulke karweitjes zijn er nu niet meer bij.” Opeens spitst Machiel zijn oren, als hij het woord karweitje hoort. „O tante,” zegt hij met de hand voor zijn mond, „wij moeten voor ú nog een karweitje doen! Zijn we helemaal vergeten . . . Voor ons kwartje . . .”

„O ja,” schrikt Roland ook mee.

Tante kijkt op haar klok, maar schudt dan vlug afwerend van nee. „Het is al bijna vier uur . . . nee . . . deze keer maar niet meer . . . Weet je wat we liever wèl eens moesten gaan doen?”

„Nou wat?”

„Hoe zouden jullie het vinden als we eens zeilbootjes gingen maken? Ja, van lege notedoppen. Ik ga er gauw wat pellen. Leuk? Deed mijn moeder vroeger ook voor ons.”

De jongens kijken elkaar aan.

Dat belooft wat.

Knutselen met tante An is altijd een feest.

„Op een andere keer werken jullie dan maar weer eens dubbel voor me,” lacht tante lief.

„Afgesproken?”

Allicht. Ze zijn allebei blij dat ze zitten, na al hun wederwaardigheden.

„Speldekussentjes kan je er ook mee maken,” vertelt tante. „En zelfs schildpadden . . .”

Toe maar! De ogen van Machiel en Roland gaan automatisch naar de onderste lade van tante's bureautje.

Die ligt altijd vol met allerlei knutselspullen.

Gekleurd papier, plaatjes, lijm, kleurpotloden en noem maar op.

Het is altijd heerlijk om daarin te mogen grasduinen. En er alles uit op te diepen, wat je zoal nodig hebt om iets te gaan maken.

Tante begint haar mooie tafel al toe te dekken met een stevig plastic kleed. Ziezo, nu kunnen ze desnoods knoeien zoveel ze willen. Zij wijst ook naar de lade.

„Zoek alvast maar mooi gekleurd papier . . .” zegt ze.

„En lijm en de schaar . . . en kijk ook, of je soms een lapje van wol of fluweel tegenkomt . . .”

De jongens gaan vlug op hun knieën voor de la liggen. En al heel gauw hebben ze alles, tot een lapje mooi rood fluweel toe. Uit haar naaimand zoekt tante ook nog een klos wit garen.

„Waar is dát voor nodig, tante?” vraagt Machiel nieuwsgierig.

„Moet je opletten,” zegt ze.

„Doen jullie mij nu maar precies na.”

Eerst worden er vlug een stuk of drie noten gepeld. Dat lukt uitstekend. Ze blijven allemaal keurig heel. Dan neemt tante An zo'n halve notedop en gaat er in het midden heel stijf garen rondomheen wikkelen. Tot er zo een stuk of tien draadjes naast elkaar komen te liggen.

„Dat is alvast het bankje in de zeilboot,” lacht ze.

„Wordt het een zeilboot?” juicht Roland.

„Nou en of. Machiel, haal jij nog eens even een doosje lucifers uit de keuken, wil je?”

Machiel doet het gauw.

„Alstublieft tante.”

„Dank je.”

Van drie lucifers breekt tante eerst de rode zwavelkop af. Dan geeft zij er de jongens ook ieder één van en steekt zij die van haar in het zogenaamde „bankje” van haar boot. Tussen de strakgespannen garendraadjes.

De lucifer blijft zodoende keurig rechtop staan.
„Alsjeblieft, de mast is al klaar,” zegt tante voldaan.
De jongens doen alles zo goed mogelijk na aan hun eigen notedoppen. 't Is peuterwerk, maar het lukt toch.
Ze krijgen het voor elkaar.
Met wimpels en al.
En na een tijdje staan er drie trotse zeiljachtjes op de tafel.
„Knap gedaan,” prijst tante.
„Jullie kunnen nog eens wat.”
„En nu de schildpadden nog?” vraagt Roland.
Dáár is hij toch zo nieuwsgierig naar!
Hoe je dát doen moet.
„O ja.” Uit de „toverla” haalt tante nu weer een paar droge denneappels te voorschijn. Ze zijn nog van verleden jaar, maar dat mag niet hinderen.
Handig knipt zij er een heleboel schubjes van af. En zes er van lijmt zij heel zorgvuldig tegen de rand van een halve dop.
Aan elke kant drie.
En zie daar: daar loopt de schildpad al.
„Z'n kopje heeft de rakker nét ingetrokken,” jukt tante met het eerlijkste gezicht van de wereld. Maar daardoor zien de jongens juist, dat zij hen een beetje voor de mal houdt, maar dat geeft niets hoor, dat het beestje koploos is. Daar kunnen ze óók nog wel eens iets op verzinnen.
„Mogen we alles mee naar huis nemen?” vraagt Roland.
Natuurlijk mag dat.
Vol ijver beginnen de knutselaars hún schildpadjes na te maken. „Dan nemen jullie mijn padje en bootje ook maar mee. Voor Juultje. Zal ze best fijn vinden,” stelt tante voor. Nou, dat weten de jongens wel zéker.
„Zouden die bootjes nu écht kunnen varen, tante?” wil Machiel wel eens weten.
„Wat dacht je dan? Even doen? Zul je zien, dat ze heus wel waterdicht zijn.”

Vier stralende ogen kijken de oude dame vol blijde verwachting aan. Mag dat heus? bedoelen ze. Nú? Hier op tafel?

Tante is al weg. Naar de keuken. En even later is zij al weer terug met haar plastic afwasteil halfvol met water. „Wacht even.” Tante weet nog wat! Ze zet de teil neer en haalt haar vulpen van het bureautje. Dan schrijft ze met keurige letters op het zeil van ieders boot de naam van de bezitter: Machiel – Roland – En op die van haarzelf schrijft zij – Juultje.

't Staat éinig!

Ziezo, en nu kunnen de schepen te water gelaten worden.

9

Een heel tijdje blijven tante en de jongens met het vaarspel bezig.

Machiel begint er zelfs een liedje bij te zingen.

*Scheepje varen over de zee,
Jongens ga je mee?
En als je dan niet mee wil gaan
Dan moet je maar ui . . .*

„Rrring-rring-rring!” gaat het dan opeens. Hè?

Wat is dat? De buitenbel?

Alle drie kijken ze elkander verbaasd aan. Bezoek? Wie kan dat zijn? Tante An loopt nieuwsgierig naar de spreekbuis op de gang.

Zij verwacht niemand.

„Wie is daar?” vraagt zij vriendelijk voor het plastic roostertje.

„Ik! Oom Dik!” hoort zij terug.

„O jongen, leuk! Ben jij het? Kom gauw verder!”

„Zijn de jongens er nog? Ik kom ze namelijk halen.”

„Ja hoor, ze zijn er nog. Maar je komt toch zeker eerst nog even binnen?”

„Ik kom er aan tantetje . . .”

Weer in de kamer zegt tante: „Jullie raden nooit wie dáár nu is . . .”

„Sinterklaas en zwarte Piet . . .” grapt Machiel.

„Ha-ha! Sinterklaas!”

Daar moet Roland om schateren.

„Ha-ha! Ik ben heus niet bang hoor!” Maar toch kijkt hij een heel klein beetje benauwd naar de deur. Je weet toch maar nooit . . . En inderdaad horen zij daar opeens werkelijk een zware bromstem achter vandaan komen.

Die roept: „Nee, geen Sinterklaas! Maar wél zwarte Piet met de roel! En die komt één jongetje hier eens flink straf geven . . . Boel!”

Gelijk staat oom Dik in de kamer. Vrolijk loopt hij op tante An toe en groet haar hartelijk. Machiel en Roland kunnen ook een stevige hand krijgen.

Plus een aai over hun warrelige bollen.

Alleen bij Machiel blijft oom Dik even stilstaan.

„Jij hebt het er niet zo best afgebracht vanmiddag, hè?” vraagt hij met een streng zwarte-Pieten-gezicht.

Machiel krijgt er een kleur van. Een hoogrode nog wel.

Hij schudt gauw van nee.

Nee, hij had veel beter op z'n broertje moeten letten, dat wel. Bäh wat erg, dat oom Dik het weet.

Voor oom Dik wil hij juist altijd zo flink en groot zijn.

Het is zijn liefste oom.

„Ja jong,” zegt oom Dik dan maar weer goedig, „door schade en schande moet jij allicht ook pas wijs worden.

Want zo iets gebeurt jou niet meer, nou?”

„Nee oom Dik . . .”

Maar dan pas ziet oom de teil met de bootjes op de tafel staan.

Hij loopt er vlug naar toe.

„Waren jullie hier mee bezig? Gezellig zeg . . .”

Direct begint hij mee te doen. Met de punt van zijn balpunt probeert hij de scheepjes wat meer op gang te krijgen.

„Berend Botje ging uit varen . . .,” zingt hij er jolig bij.

„Met zijn scheepje naar Zuid-Laren . . .”

Tante en de jongens doen onmiddellijk mee:

„De weg was recht . . .

De weg was krom . . .

Nóóit kwam Berend Botje weerom!”

Ook het tweede koepeltje jubelen zij er achteraan.

„Een, twee, drie, vier, vijf, zes, zeven . . .”

En als dat ook uit is, puft oom Dik: „Sjonge-jonge! Ik wou dat ik ook nog zo jong was als jullie. Ging ik ook vaak naar tante An, reken maar! Geen wonder, dat jullie hier zo graag op visite gaan.”

Tante An glimlacht maar wat bij die lof.

Zij zegt, terwijl ze naar het raam wijst: „Maar ga jij nu eerst eens zitten, jongen. Ja dáár maar, in mijn kijkstoel. Dan haal ik ondertussen een warm kopje koffie voor je uit de keuken.”

„Uw kijkstoel?” vraagt oom Dik verwonderd, terwijl hij heerlijk in de aangewezen stoel neerzakt.

Tante komt even bij hem staan. „Ja,” zegt ze. „Moet je zien, wat een magnifiek uitzicht ik hier heb. Het is net één reuzegroot schilderij. Eerlijk jongen, daar geniet ik iedere dag opnieuw van.”

Machiel en Roland laten hun teil even in de steek. Ze komen ook meekijken.

„Inderdaad,” zegt oom Dik.

„Je speurt hier wel een behoorlijk eindje weg.” Hij is al wel een paar keer 's avonds bij tante op bezoek geweest, maar toen waren zeker de overgordijnen toe.

„Is 't niet wáár?” vraagt tante, blij met oom Diks instemming. „Ik zit hier o zo vaak in die stoel zo maar stil naar boven en in het rond te koekeloeren. En dan denk ik vaak, wat zijn die wolkenluchten toch onbeschrijfelijk mooi. Wat heeft God dat toch allemaal prachtig geschapen . . .”

Oom Dik en de jongens knikken. Ja, 't is waar wat tante zegt.

Want ook nú zeilen er van die grote grauwe wolkengevaarten voorbij, met brede wat lichter gekleurde flarden en slierten er omheen.

De lucht is vol beweging.

Enorm mooi eigenlijk.

Daar hadden zij geen van drieën nog ooit zo op gelet. Oom Dik even zo goed niet.

„Ach, als je ouder wordt en zo al de tijd hebt, dan kom je daar meer toe, hè?” zegt tante.

„Om meer naar bóven te kijken . . . 't Is net . . . of je . . . of je je dan . . . een beetje dichterbij je hemelse Vader voelt soms,” lacht zij een beetje verlegen.

„Dan zing ik maar weer eens m'n oude schoolliedje:

*God die alles maakte,
de lucht en 't zonlicht blij,
de hemel, zee en aarde . . .
zorgt ook voor mij . . .*

Zij lacht haar gasten vriendelijk toe.

Maar dan zegt zij weer gauw op een heel andere toon:

„En nú ga ik snel koffie voor jou maken, Dik.”

Zij verdwijnt gelijk naar de keuken.

Oom Dik kijkt haar glimlachend na. Dan blijft hij nog een tijdje naar buiten kijken. En Roland keert weer terug naar de bootjes.

Hij kán daar maar niet genoeg van krijgen. Hij is nu eenmaal dól op spelen.

En Machiel? Nee, die blijft nog wat bij zijn oom staan.

Ook nog een poosje de lucht langs turen. Opeens zegt hij zacht: „Oom Dik . . .”

„Ja . . .”

„Oom Dik . . . ik . . . e . . . ik deed het écht niet expres vanmiddag . . . toen bij die tram . . .”

Oom Dik trekt hem vlug op zijn knie en kijkt hem vriendelijk aan.

„Natuurlijk niet jò,” zegt hij even zo zacht.

„Als ik zoiets gedáán heb, dan vind ik het zelf ook altijd o zo naar. Ik denk er altijd te láát om . . . aan een ánder bedoel ik . . .”

Oom Dik knikt begrijpend. Hij zegt: „Maar dan is het helaas al weer gebeurd, hè? Ach manneke, dat is toch bijna bij iedereen zo . . .”

„Iedereen?”

„Ja jò, bij grote mensen net zo goed. En dan ben je wóedend op jezelf dat je er weer ingetippeld bent . . .

Als je eerlijk bent tenminste . . .”

„U ook? Doet ú . . . denkt ú dan óók altijd het eerst . . . ik bedoel, alleen maar aan . . . het meeste aan uzelf?”

Machiel kan dat bijna niet geloven. Dat heeft hij bij oom Dik nog nooit meegemaakt.

„Ach . . . misschien ook wel . . .” Oom Dik haalt zijn schouders wat op.

„Bij mij is het helaas weer iets anders dat nogal in de gaten loopt . . . Wat ik ook van mezelf niet uit kan staan.

Ik word nou weer altijd zo gauw driftig . . .

Vooraf tegen opa. Dan geef ik grote monden . . . gewoon niet mooi meer . . .

En als ik het dan weer gedáán heb, krijg ik er gelijk weer spijt van, net als jij . . . En dan weet ik soms geen raad, hoe ik het weer goed moet maken. Want ik houd o zoveel van opa . . . dat wel . . .”

Machiel komt er helemaal van onder de indruk, als oom dat allemaal zo zegt.

Hij kan opeens maar één ding doen: Zijn armen heel

stijf om ooms nek slaan en hem een stevige kus op zijn wang geven.

„Tja jò, zo is dat. En gek hè,” zegt oom Dik dan ineens weer wat vrolijker, „nou is het bij mij opeens net als bij jullie tante An. Schiet me ook een oud schoolversje in m'n gedachten. Moet je horen,” zegt hij met zijn wijsvinger naar boven:

*En waar wij ons bevinden,
in huis, op school, op straat:
wij weten, dat die Heiland
ons altijd gadeslaat . . .*

Kijk, en als we daar nu altijd maar genoeg rekening mee houden . . .”

Maar wat is dat? Daar begint me die kleine Roland opeens het versje mee te zingen.

*Daar boven, in de hemel,
woont onze lieve Heer,
Hij ziet op alle kind'ren
Zo vriendelijk ter neer . . .*

zingt hij met zijn frisse stem.

„Wel alle drommels,” doet oom Dik verbaasd.

„Kent die kleine aap mijn liedje ook?”

Roland knikt trots. „Op 't kleuterschooltje geleerd . . .”

Oom Dik gaat ineens naar hem toe.

„Jongen, hoe bestáát het!” zegt hij. „Dan verstaán wij elkaar, spreken we dezelfde taal . . . waar of niet soms?”

Roland lacht maar wat.

Zelfde taal?

Hij zingt toch geen Spááns . . .

Wat was dat nu weer?

Maar Michiel snapt er al wat meer van.

Al zou hij het niet onder woorden kunnen brengen.

Dat je écht bij elkaar hoort . . . van een zelfde soort bent of zoiets . . .?

Nou, dan weet hij één ding heel zeker: Dát versje gaat hij dan ook van Roland leren.

Dát staat vast, zoals oom Dik altijd zegt.

Maar kijk, daar komt tante met de koffie.

„Drink maar lekker op,” nodigt zij gul. Maar als zij Machiel daar zo'n beetje sip ziet zitten, vraagt ze gauw:

„Wat is er? Ben je vervelend geweest?”

„Vervelend?” roept oom Dik jolig. „Vervelend? Machiel? Kom nou! Die jongen is mijn allerbeste vriend! Een knaapje waar ik dól op ben, als u dat maar weet!”

„Dacht ik toch ook,” zegt tante weer gerustgesteld.

Maar Roland zitten ooms lofuitingen niét zo lekker.

Die voelt zich nu op zijn beurt weer wat achteraan komen bij die lieve oom Dik.

„En ik?” roept hij gauw.

„Jij?” antwoordt oom Dik. „Jij? Jij bent m'n andere allerbeste vriend. Een jongen waar ik gék op ben. Is 't nou goed?”

Ja, zo is het goed. Dat kan je duidelijk aan Rolands glundere toet zien.

Maar kijk nú weer eens. Gaat me die tante An ook nog aan een heerlijk krentenbrood snijden: plakken wel zo dik als een duim. Toe maar, nog een laagje boter er ook nog over heen. Het kan niet óp.

„Alstublieft heren,” zegt ze als zij er mee klaar is.

„Proef maar eens, hoe het smaakt.”

Daar hoeft tante An die drie heus niet voor de tweede maal voor uit te nodigen.

Gretig zetten zij er hun tanden in.

„Mm!! Verrukkelijk! Je zou er je tong bij inslikken. Het smaakt als táárt.”

Juist op dit uur van de dag smaakt zoiets immers altijd het lekkerst!

Oer-gezellig is het bij tante An.

Ze willen nog in geen uren weg.

10

Als alles op is, kijkt oom Dik toch even onderzoekend op tantes oude Friese staartklok aan de wand.

Mooi ding is dat, vindt hij.

„Loopt dat uurwerk van u gelijk, tante An?”

Voor alle zekerheid vergelijkt hij de wijzers vlug even met die van zijn eigen polshorloge.

Ja, ook half zes.

„Dan moeten we nu eens op huis aan, knapen.

Wil ik geen ruzie krijgen met oma of met jullie moeder.

Omdat we te laat voor tafel zijn.”

„Hè nee! Nou al?” schrikken de jongens.

„Nee? Ook goed!” doet oom Dik of hij het meent:

„Dan niet . . . Gaan jullie dan straks maar tippelen . . . en met die tram mee . . . 't Blijft mij hetzelfde, hoor!”

Ja, dát kan oom Dik nét denken. Ze stáán al, hoor! En gaan heel verstandig met oom mee naar de gang om hun jakken te halen.

„Die opa ongerust vanmiddag . . .,” vertelt oom Dik tegen tante, terwijl hij in z'n regenjas duikt.

„Direct hun moeder opbellen, toen ik van die verdrietige Roland vertelde. En ik was natuurlijk niet goed genoeg, of ik moest dat stelletje hier vanavond maar liever even gaan halen en thuisbrengen . . . Die kinders! Met die regen! En met dat drukke verkeer op de spitsuren . . .,” doet hij precies opa's stem na.

„U kent dat wel, hè?”

„Ach,” zegt tante An, „wij oudere mensen zijn nu eenmaal altijd erg bezorgd. Zo word je wel.

Je weet zo goed, wat er allemaal kán gebeuren. En daar wil je die lieverds zo veel mogelijk voor bewaren . . .”

Ze aait zacht over de pruikebollen van die „lieverds”. „’t Is maar zo,” zegt zij dan weer: „Hoe ouder dat je wordt, hoe minder je de dingen fout wil doen . . .”

„Ja-ja-ja,” zegt oom Dik. „Als ú dat zegt, zal het wel zo zijn.”

Maar gelijk kijkt hij ook Machiel even aan. Of hij zeggen wil: Daar weten wij nú al een beetje van mee te praten, niet?

Tante loopt nog even terug in haar kamer.

En als zij weer op de gang is, wil zij haar uitgepelde noten óók nog aan het drietal gaan uitdelen.

Maar daar komt niets van in.

„O nee, die zijn voor ú. Die lust u zelf juist zo graag,” protesteren haar gasten verontwaardigd. Oom Dik roept zelfs: „Geen sprake van. Die gaat u straks zelf maar lekker op zitten knabbelen. In uw kijkstoel.”

Dan hollen zij snel naar de lift. „Dag tante! Bedankt voor alles! Dag!”

Maar opeens slaat Roland verschrikt zijn hand voor zijn mond en roept: „Oh, onze bóótjes nog! En de schildpadden!”

Nee maar, die zouden zij nu toch bijna vergeten . . . Zou dát even jammer geweest zijn! Vlug stopt tante de hele vloot en de rest in de plastic zak waar haar noten in gezeten hebben.

„Alsjeblieft, neem zo maar mee.”

„En u zou nog speldekussentjes maken ook,” herinnert zich Machiel nu weer. „Van dat rode fluwelen lapje . . .”

„Dat doen we dan een volgende keer, ja?”

„Mag ik dan ook meekomen?” smeekt oom Dik alsof hij het meent.

„Opa kan jou niet missen in de boekhandel,” plaagt tante. „Dan zou de hele zaak op de fles gaan . . .”

„Pech gehad,” zegt oom Dik.

„Maar kom jongens, nu gaan we écht hoor!” Hij kijkt

wéer op zijn horloge. Kijk die Machiel! Hij laat zowaar Roland vóór gaan in de lift.

Oom Dik heeft dat best in de gaten.

„Prima,” prijst hij, als hij zélf achter Machiel instapt.

„Op je naasten letten, wat?”

Pijlsnel suizen zij naar beneden tot de begane grond.

Bóm, ze zijn er.

En nógmaals gaat dan alles in de goede volgorde: Roland

er uit, Machiel er uit en dan pas oom Dik. Goed zo,

Machiel begint het al keurig te leren.

Maar verder kan oom Dik ook nog heel tevreden zijn

over zijn oudste neef.

Want bij het in de auto gaan, maakt Machiel wel een

extra goede beurt: mag Roland daar zelfs, zonder dat

hij er om hoeft te zeuren, vóórin plaatsnemen. En neemt

hij zelf genoeg met het stoeltje op de tweede rang.

Roland weet niet, hoe hij het heeft.

„Mag ik vóór?”

„Ja jò, schiet nou maar op . . .”

„Merci,” salueert Roland dankbaar met z'n hand aan

zijn slaap.

Dát vindt hij fijn, nóu!

„Daarstraks heb ik ook voorin gezeten, hè oom Dik?”

Oom Dik tuit zijn lippen naar voren. Zo is het, be-

tekent dat.

Maar dan start hij de auto en begint hij gelijk te zingen.

Een eigenverzonnen rijmelarijtje op de wijs van het

bekende vaderlandse liedje over Michiel de Ruyter:

O-ons Machieltje vlug en net . . .

He-eeft zijn broer vóórin gezet . . .

Dat ho-ho-ho-ho-hoort ook zo!

Doet-ie altijd overal . . .

Op straat, in huis, op berg en dal . . .

Dat's vast . . . dat's vast . . . dat's vast

dat's vast, dat's vast . . . !!

Alle mensen, kan oom Dik even goed versjes maken!
De jongens staan er verbaasd van.

Zo maar uit z'n hoofd.

Hoewel Roland óók een beetje protesteren moet:

„N . . . nou!” doet-ie zuinig . . . „altijd . . .” Hij kijkt vlug om naar Machieltje. Met een gezicht van: vergeet het maar . . .

Machiel doet gauw of hij Rolands kijken niet merkt. Expres draait hij zijn hoofd wat om. Maar hij krijgt wel een vuurrode kleur, dát wel . . .

Oom Dik heeft het allemaal drommels goed in de gaten, wat er achter zijn rug gebeurt. Daar zorgt zijn achteruitspiegel wel voor. Hij zegt maar niets, maar al sturend zit hij wel te denken: Wat een leuke knulletjes toch . . . Die kunnen nog heel veel van elkaar leren. Dat 's vast, zegt hij er zelfs in gedachten zijn stopwoordje bij.

Maar ineens glijdt er een leuke glimlach over zijn gezicht. Of hij aan iets buitengewoon leuks denkt.

Dat is ook zo en hij vertelt het gauw.

Hij zegt: „Weten jullie wat ik later dolgraag zou willen? Als ik getrouwd ben?”

Nee, dat weten de jongens natuurlijk niet. Hoe zouden ze.

„Nou, dan wil ik nét zulke zoontjes hebben als jullie.

Dat staat wel vast.”

De jongens glimmen!

Is dat even een eer?

Ze zitten het een poosje stil te verwerken. Ze zien oom Dik al. „Maar dan zijn wij al groot misschien . . .” bedenkt Machiel pienter.

„Ja,” knikt Roland.

„Zo veel te beter, kunnen jullie die rakkers van mij weer in de gaten houden als dat nodig is . . .”

„Ha-ha!” De jongens kunnen zich zo iets geks gewoon niet indenken.

Oom Dik een pappa van twee stoute jongens . . .

Ze blijven er een heel tijdje om gieren.

Maar kijk nou eens, ze zijn warempel al achter in hun eigen laan. Wat gaat dat toch razend vlug met die auto.

„Gaat u nog mee bij ons naar binnen, oom? Hè toe . . .”

„Nee-nee, nu niet meer. Ik moet nog wel drie bestellingen afleveren voor ik klaar ben.

Op een ander keertje, goed?”

De auto stopt pal voor hun huis. De jongens kijken gelijk naar boven, naar hun ramen. Hè gezellig, de grote schemerlamp is al aan. Heeft pappa natuurlijk gedaan, weet Machiel beslist.

Oom Dik geeft drie kleine tikjes op de claxon. En kijk! Daar komen onmiddellijk drie hoofden voor de ruiten: pappa, mamma, Juultje!

Ze wuiven elkaar blij toe, oom Dik het ergste. Dat doet hij voor Juul. Hij zegt: „O ja, dat is waar ook. En als ik later ook dóchters krijg, wil ik er ook dolgraag zo een als jullie Juultje. Dat is ook vast.”

Maar dan zet hij de motor opnieuw aan. „Tabé en saluutjes! Groeten boven en tot ziens!”

„Pè-pè-pè!” Daar gaat hij al weer. „Dag oom Dik! Dag! Bedankt!”

Nog een poos blijven de jongens het snelle wagentje nakiiken. Maar dan hollen ze naar hun huisdeur.

Die staat al uitnodigend open. Hè héérlijk!

Naar tante An was altijd fijn, maar weer thuis komen nóg fijner.

Zorgvuldig draagt Roland de plastic zak voor zich uit. Hói! Bijna wilde Machiel wéér, ouder gewoonte, vóórop gaan. Maar nog nét op tijd houdt hij in en zegt hij groot tegen Roland: „Ga maar . . .”

En als die kleine man nog even weifelt, omdat hij aan die nieuwe houding van zijn broer nog steeds niet gewend is, zegt Machiel nóg eens: „Toe nou, jò. Ga dan . . .”

Nou, Roland doet het maar gauw. En graag zelfs.

99 'Waarom sta je nou weer stil, rare!'

Hup! Daar gaat hij de trap al op. Wat zullen zij kijken boven, denkt-ie blij.

Naar wat we allemaal gemaakt hebben. Juultje vooral. Ha, zie je dat? Ze staan ons alle drie al boven bij de trapopening op te wachten. Leuk gezicht is dat. Moet je die Juul horen juichen: „Héb je de jongens weer, pappa!”

„Ja hoor, daar zijn ze weer,” bromt mijnheer Munters met z'n zware stem. „En alle twee gelukkig . . .”

Roland begint halverwege de trap al te vertellen: „Moet u kijken wat we hébben, Pappa!”

„Oom Dik heeft ons thuisgebracht, zág u het?” roept Machiel ook.

„Met de auto, vlúg jò!” vult Roland al maar naar boven kijkend aan.

Moet je zien, denkt hij ondertussen: die drie gezichten daar in het licht van het trappgat . . . Mooi is dat! De drie liefste gezichten van de hele wereld.

Even vergeet hij om door te lopen. Net sprookjeslicht . . . nee . . . een schilderij lijkt het ook, zo op een afstand; een prachtig schilderij . . .

Daar zou hij zo wel een poosje vanuit het donker naar willen blijven kijken.

Maar dát gaat niet door.

Want gelijk voelt hij een fikse por in zijn rug.

„Loop nou toch dóór, jò,” snauwt zijn grote broer achter hem. „Waarom sta je nou weer stil, rare!”

Machiel néémt dat treuzelen niet. Hij moet zich tóch al zo inhouden, om die kleine jongen daar vóór hem niet in één sprong voorbij te schieten.

Roland schrikt zich de pierewiet van die stomp. Hij struikelt er bijna van.

Schuldbewust begint hij gauw te proberen om twee treden te gelijk te nemen. Maar dat lukt hem maar half. Zie je wel, moppert hij boos op zichzelf: liep-ie weer te suffen . . .

Tante An zei het wel goed: De één is te vlúg en de ander te lángzaam . . . en dat ben ik . . .
En dan schiet het gelijk ook door zijn lieve kleine hoofd: Gelukkig maar, dat Machiel me altijd een beetje opjaagt . . . En . . . en . . . als hij dan ook nog een beetje . . . nou ja . . . laat maar . . . Hij is nou al aardig.
In de auto daarstraks . . . nóu . . . Hoe zong oom Dik dat ook al weer zo leuk . . .
Heeft-ie . . . e . . . o ja:
Heeft-ie z'n broer vóórin gezet . . .

Voor de laatste drie tredjes móet hij daar nog even van omkijken naar die aardige broer daar achter zich. Zó lief kijkt hij, dat Machiel er ergens in een puntje van zijn hart er vást door geraakt wordt.
Want hij lacht goedig terug.
„Gekkie,” zegt hij ook.
Maar gelijk schiet het ook door hem heen: Stel je voor . . . stel je even vóór . . . dat ze . . . dat ze dat joch nu nóg kwijt waren . . .
Gelijk slaat hij zijn sterke armen pardoes om dat „joch” heen en draagt hij hem zó de bovenste tree op.
„Hier is de verloren zoon weer!” roept hij er keihard bij. Maar met wél een beetje overslaande stem.
Of-ie een kikker in zijn keel heeft.
Doch er is niemand die daar acht op slaat.
Zelfs zijn moeder niet.
Want die neemt Roland onmiddellijk van hem over en kust hem of zij hem in geen dágen gezien heeft.
„Dag m'n lieve jongetje,” zegt zij met ook van die rare bibbertjes in haar stem: „Ben je daar weer . . . O wat ben ik blij . . . verschrikkelijk blij. En zó dankbaar . . .”
Pappa staat er stil bij van ja te knikken.
Hij is ook dankbaar, nou!
En terwijl mamma het bij Roland doet, hangt hij voor Machiel z'n jak weg.

„Ziezo,” zegt hij dan.

„En kom nou maar gauw binnen allemaal.

De feestverlichting staat daar al voluit voor jullie te branden . . .”

„Zag ik buiten,” gnuift Machiel.

„O ja? En weet je soms ook al wat we eten, vanavond? Ter ere van de herfst?”

Machiel en Roland beginnen allebei onderzoekend met nun neusorganen te snuiven.

Nee . . . ze weten het niet . . .

„Zeg het eens, mamma!” geeft pappie de eer aan zijn vrouw.

Maar daar krijgt mevrouw Munters geen kans meer voor. Kleine Juul is haar daar nét even mee voor.

„Erwtensoep!” juicht die boze klikspaan.

„Erwtensoep met wórst, hè mamma?”

„Hoi!” roept Machiel.

Hij is dól op die fijna najaars- en winterkost. „Héérlijk!”

En Roland klakt opeens heel hard met zijn tong.

„Lékkerrrr!” betekent dat.

„Hebben we in een hele tijd niet meer gegeten!” roept hij er bij.

„Allicht niet,” lacht zijn moeder.

„Mamma heeft een hele grote pan vol, hè mamma?”

„Nou en of!” roept mijnheer Munters.

„Voor vijf personen! En voor niet één meer of minder.”

„Gelukkig niet . . .” zegt mamma, Roland liefkozend aankijkend.

„Gelukkig niet . . .”